

STJÓRNARSKIPANIN ER LOYSING

Sonevnda "stjórnarskipanin" stríðir ímóti Grundlógini, Stýrisskipan Føroya, Heimastýrisskipanini, Tingskipanini og vanligum lóggávusiði í landi okkara

Hóast Føroyar longu eru ein tjóð við sjálvsavgerðarrætti, fer sonevnda "stjórnarskipanin" at bera loysingina við sær, um hon verður samtykt flaggdagin næsta ár.

Útlitini eru, at við "stjórnarskipanini" skulu Føroyar loysa frá Ríkinum og Ríkisfelagsskapinum.

Orsøkin er, at hon stríðir ímóti allari yvirskipaðari lóggávu í Føroyum.

Sannlíkt er, at "stjórnarskipanin" fer at skapa ein lögfrøðiligan og politiskan samanbrest millum Føroyar og hollu samstarvsfelagar okkara í Danmark.

GRUNDLÓGARSTRÍÐ Í VÆNTU

Eitt grundlógarstríð sæst í havsbrúnni, og tað kemst av, at í "stjórnarskipanini" stendur millum annað, at eingin lóg kann setast í gildi fyri Føroyar, uttan at Løgtingið hevur samtykt hana.

Við øðrum orðum er ætlanin at taka alt vald.

Føroyar hava ikki lóggávuheimild á øllum økjum. Eitt nú hevur Løgtingið ikki heimild til at lóggeva um Hægstarætt, gjaldoyra- og peningapolitikk og á uttanríkis-, trygdar- og verjupolitiska økinum, tí hetta eru málsøki, ið ikki kunnu yvirtakast.

Skal ætlanin hjá samgonguni um eina "stýrisskipan" gerast til veruleika, má annaðhvørt Grundlógin broytast, ella mugu Føroyar fara úr Ríkinum og Ríkisfelagsskapinum. Soleiðis er støðan, og tað er hetta seinna – loysing – sum verður fram.

Heldur enn at koma opið og erliga inn gjøgnum høvuðsdyrnar og greiða feroyingum frá, at nú vil samgongan hava loysing, velja tey bakdyrnar og vilja snikja loysingina ígjøgnum við einari "stjórnarskipan", ið skal syndra Ríkið og Ríkisfelagsskapin lögfrøðiliga og politiskt.

GRUNDLÓGIN ER GALDANDI Í FØROYUM

Eingin ivi er um, at Grundlógin er galdandi í Føroyum. Tað prógva eisini dómur, ið eru avsgadir í Føroya Rætti, Eystara Landsrætti og Hægstarætti.

Kortini royna summir politikarar og lögfrøðingar at greiða feroyingum frá, at hvørki Grundlógin ella Heimastýrisslógin eru galdandi fyri Føroyar, og at Grundlógin bert er okkurt hissini skjál, ið kann leggjast til viks ella broytast so, sum man hevur hug til.

Í sonevnda "stjórnarskipanini" er Grundlógin – tilvitað – ikki nevnd við einum orði. Har skal Grundlógin ikki viðurkennast sum ein lóg. Heldur verða Ríkisfelagsskapurin og Grundlógin ílatin sjálgjörð heiti so sum "stjórnarrættarlígru sáttmáli" ella "altjóða sáttmáli".

Veruleikin er, at Grundlógin sjálvandi er lóg, og hon stendur oman fyri allar aðrar lógir í landinum. Hon er galdandi fyri

øll málsøki – eisini tey, ið eru yvirtikin. Hon útvegar øllum feroyingum grundleggjandi og dýrabar ríkisborgararættindi, og tann mest týðandi funktiónin, ið Grundlógin hevur, er at verja fólkíð ímóti politikarum.

FØROYINGAR FÁA EINA TÁTU

Meðan politikarar í Føroyum hava sitið uppi yvir henni í árávis, hevur sonevnda "stjórnarskipanin" av taktiskum orsøkum havt fleiri nøvn.

Undir fullveldissamgonguni, sum eisini vildi loysing, kallaðist tað ein "grundlóg". Eftir hetta linkaðu tey heitið og kallaðu "grundlógina" eina "stjórnarskipan". Síðani hevur samgongan roynt at gera "grundlógina" upp aftur linari við heitinum "samleikaskjal".

Hetta er sum at geva feroyingum eina tátu.

Týðandi er tó, at eingin letur seg lumpa av skiftandi nøvnum.

Fakta er, at politikarar úr samgonguni hava á Løgtingsins røðarapalli og í útlendskum fjølmiðlum sagt, at "stjórnarskipanin" er byrjanin til, at Føroyar skulu loysa og gerast fullveldisland, og at sama "stjórnarskipan" skal vera grundlóg fyri Føroyar.

Tí er einki at ivast í: "stjórnarskipanin" er í roynd og veru amboðið til loysingina.

HVØNN STATUS HEVUR "STJÓRNARSKIPANIN"?

Løgmaður hevur alment ført fram, at sonevnda "stjórnarskipanin" ella "samleikaskjalið" skal standa undir liðini á okkara Grundlóg. Øll vita, at hetta letur seg ikki gera, uttan at Føroyar fara úr Ríkinum og Ríkisfelagsskapinum. Onnur í samgonguni halda fast um, at "stjórnarskipanin" skal vera oman fyri Grundlógina.

Í "stjórnarskipanini" er tó einki nevnt um, hvønn status hon hevur. Hon verður hvørki skilmarkað sum lóg, lögtingslóg ella politisk proklamatióin. Hon verður bert nevnd "stjórnarskipan", og hon virðir hvørki Grundlógina ella Heimastýrisskipanina.

Margháttligt er, at ongar viðmerkingar fylgja við "stjórnarskipanini", og tað er beinleiðis brot á Tingskipanina. Uttan útgreinandi viðmerkingar ber ikki til at tulka ivamál, sum kunnu koma. Soleiðis verða dómstólarnir settir til viks.

Lögfrøðiliga er hetta púra óbrúkiligt, men politiskt er hetta funnin fressur til at skapa stríð og órógv við.

Afturat hesum skal gangast uttan um Løgtingið, tí "stjórnarskipanin" skal fremjast við fólkkaatkvøðu, og lögmaður færir eisini fram, at fólkíð er oman fyri Løgtingið og landsstýrið.

Álvaratos.

Eru Føroyar ikki longur eitt umboðandi fólkarræði, har ið

fólkvalda Løgtingið gevur landsstýrinum mandat til at stýra landinum fólksins vegna? Eru tað nú veljararnir, ið skulu smíða lógir í Føroyum?

SJÁLVAVERÐARRÆTTUR KANN MISSAST

Sum áður nevnt eru Føroyar tjóð við sjálvsavgerðarrætti. Tað hevur sjálvt stjórnin í Keyptmannahavn viðurkent fyri langari tíð síðani.

Tó hevur sonevnda "stjórnarskipanin" eina áseting um feroyskan sjálvsavgerðarrætt.

Hugsa tær, um feroingar vraka "stjórnarskipanina", so sum veljarakanningar benda á? Tá kann avleiðingin verða, at Føroyar missa sjálvsavgerðarrættin, ið vit øll eiga í felag.

Hetta má ikki henda.

Soleiðis kann man ikki spæla sær við Føroyum og feroyingum.

TÚ VEITST HVAR TÚ HEVUR SAMBANDSFLOKKIN

Í Sambandsflokkinum eru vit hóvlig, semjusøkjandi og samstarvssinnað, og hvønn dag arbeiðir flokkurin hart fyri Føroyum og feroyingum, sum skulu trívast og byggja okkara fantastiska land.

Men vit taka ikki undir við sonevnda "stjórnarskipanini", tí tað er at spæla hasard við feroyingum.

Støðan hjá Sambandsflokkinum er klár sum krystall. Vit halda okkum til Grundlógina, tí hon tryggjar feroyingum ríkisborgaraskap og hópin av ríkisborgararættindum, sum øll njóta gott av. Feroingar hava atgongd til tað besta úr tveimum fantastiskum og framkomnum londum.

Felagsskapurin útvegar øllum feroyingum mest móguligt persónligt frælsi, og hann er við til at tryggja eitt kappingarført velferðarsamfelag fyri ung og eldri í Føroyum.

Við ríkisborgaraskapinum hava allir feroingar atgongd til alt, sum Ríkið bjóðar, og við reyða passinum í hondini rækka vit móguleikum langt út um Ríkisfelagsskapin. Til dømis eru einastandandi móguleikar fyri at arbeiða og virka í ES, hóast Føroyar ikki hava ES-limaskap, og útbúgvingarmóguleikarnir eru nærmast óendaligir.

Verður "stjórnarskipanin" samtykt, hvørva allir fyrimumir, og tað er ein sannroynd, at livifóturin í Føroyum vinknar munandi, tá ein milliard krónur verður tikin út úr feroysku velferðini hvørt ár frameftir.

Sum feroyingur mást tú velja, hvat ið tú vilt fyri framtíðina hjá tær, tínum børnum, og teirra børnum.

Kemur sonevnda "stjórnarskipanin" til fólkkaatkvøðu næsta ár, er talan um eitt álvarsligt val, ið fær ávirkan á teg og tínar eftirkomarar í alla framtíð.